

Bogen indeholder ikke noget indeks, men til gengæld et forskønet og ungdommeligt portræt af generalsekretæren.

Bent Jensen

HANS-HEINRICH NOLTE: Gruppeninteressen und Aussenpolitik. Die Sowjetunion in der Geschichte Internationaler Beziehungen. Frankfurt, Zürich og Göttingen, Muster-schmidt, 1979, 148 s.

Denne bog har en alt for ambitiøs og generel titel og er i flere henseender skuffende. Kapitel I er en overfladisk gennemgang af russisk udenrigspolitik før 1917. I kap. II diskuterer forf. diverse grupperinger i Sovjetunionen, men definerer intetsteds, hvad han forstår ved en interessegruppe, ligesom han heller ikke er i stand til at påvise nogen indflydelse på den sovjetiske udenrigspolitik fra de grupper, han omtaler. Kapitel III er en analyse af konflikten mellem Khrustjov og Malenkov om sværindustriens prioritering og spørgsmålet om Tysklands neutralisering. Her påvises det, at der var to fraktioner i partiledelsen, men ikke at der var tale om interessegrupper. Kapitel IV er en analyse af forskellige sovjetiske tidsskrifters behandling af spørgsmålet om afspænding og holdning til Vesttyskland. Forf. kan her påvise variationer i holdningen til disse politiske spørgsmål, men stadigvæk har det intet med interessegrupper at gøre. Kapitel V er et mere politiserende essay om afspændingens forudsætninger i Øst og Vest, sådan som forf. formoder det.

Siden midten af 1960'erne har interessegruppe-modellen været populær ved studiet af sovjetisk politik; der er blevet teoretiseret meget og skrevet mange artikler og bøger herom. Men resultaterne har været overordentligt magre, sandsynligvis fordi der ikke findes interessegrupper i et sovjettype-samfund i den forstand vestlig politologi med udgangspunkt i vestlige, pluralistiske samfund forestiller sig det. Denne bog har ikke bragt denne forskningsdisciplin videre mod det eftertragtede mål.

Bent Jensen

ROY DOUGLAS: The Advent of War, 1939-40. London, Macmillan Press, 1978. 167 s.

ROY DOUGLAS: From War to Cold War, 1942-48. London, Macmillan Press, 1981. 224 s.

Den engelske historiker Roy Douglas skriver på en måde, der heldigvis ikke har bredt sig til mange historikere, men som unægtelig letter en historikers arbejde. Hans bøger er bygget op på omfattende studier i nyåbnede arkiver, især de engelske, i dagbøger og andet fortroligt materiale. Der er ingen omtale af tidligere litteratur om emnet, ingen henvisninger til og – værre endnu – ingen diskussion af tidligere opfattelser. Denne besynderlige metode kunne have sine fordele, hvis arkivmaterialet gav så gode muligheder, at det vrimlede med nye tolkninger. Men det er heller ikke tilfældet. Tværtimod gennemtraver bøgerne kendte temaer på en kendt måde, ganske vist undertiden oplivet af nye citater fra arkiverne. Begge bøgers temaer har tilmed været genstand for megen forskning og debat.

Bogen om perioden marts 1939 til maj 1940 beskriver i livlig fortællende de kendte faser i stormagternes politik, fra den tyske indmarch i Prag til omdannelsen af Neville Chamberlains regering og det tyske angreb i vest. Det er forbløffende lidt nyt forf. har at meddele, formentlig fordi en række forfattere allerede har behandlet disse problemer, også med brug af Chamberlains, regeringens og udenrigsministeriets papirer. Blandt de vigtige emner er f.eks. beskrivelsen af den engelske garanti til Polen marts 1939, og i det hele taget Englands forhold til Polen frem til krigsudbruddet. Dette emne er nylig blevet behandlet indgående og provokerende af Simon Newman (March 1939. The British Guarantee to Poland. A